

Reilu latu

Suomen Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Suomen
Hiihtoliitto

Sisältö

1. Suomen Hiihtoliiton arvot ja kilpailumanipulaation torjuntaohjelma.....	4
2. Kilpailumanipulaation määritelmä.....	5
3. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteet.....	7
4. Kurinpito- ja kilpailusäännöt.....	8
5. Koulutus.....	11
6. Viestintä.....	15
7. Toimenpiteet.....	17
8. Sopimukset ja yhteistyö.....	22
9. Seuranta ja kehitystyö.....	23
10. Vuosikello.....	25

Yhteystiedot:

Suomen Hiihtoliitto ry
Valimotie 10, 00380 Helsinki
hiihtoliitto@hiihtoliitto.fi
www.hiihtoliitto.fi

1. Suomen Hiihtoliiton arvot ja kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Suomen Hiihtoliiton visiona on olla ”menestyvin ja vaikuttavin yhteisö talvilajeissa”, mitä kohti liitto kulkee strategisten valintojensa avulla. Strategiset päävalinnat ovat nykyaikainen yhteisö, haluttu kumppani, toimiva järjestelmä, ajantasaiset resurssit ja uudistava johtajuus.

Suomen Hiihtoliiton toiminnan perustana ovat liikunnan eettiset arvot ja urheilun reilun pelin periaatteet. Toiminnassa edistetään tasa-arvoista liikuntakulttuuria. Liitto on Kansainvälisen hiihtoliiton FIS:n jäsen ja edustaja Suomessa sekä valvoo myös sen säännösten noudattamista.

Urheilun rehellisyyden ja etiikan suojelemiseksi on tehty Euroopan neuvoston toimesta yleissopimus, [Macolin-sopimus](#), jonka tarkoituksena on estää urheilukilpailujen manipulointi. Suomen valtio on allekirjoittanut sopimuksen, jonka mukaisesti kilpailumanipulaation torjuntaa toteutetaan Suomessa. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry vastaa osaltaan kilpailumanipulaation torjuntaa koskevan valtiosopimuksen toimeenpanosta. Suomessa kilpailumanipulaation torjunta on yhteistoimintaa urheilyyhteisön, vedonlyöntiyhtiön sekä poliisi- ja oikeusviranomaisien kesken. Suomen Hiihtoliitto on sitoutunut vastustamaan kilpailumanipulaatiota. Toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa toteutetaan kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaa liiton arvojen mukaisesti.

Hiihtoliiton arvot korostavat yhdessä tekemistä ja menestymistä, uuden kehittämistä sekä ammattitaitoa ja sitoutumista.

MILTÄ ERINOMAINEN NÄYTTÄÄ 2030.

VISION | **MISSION**

Menestyvin ja vaikuttavin yhteisö talvilajeissa. | Yhdessä lumelle. Yhdessä huipulle.

STRATEGISET VALINNAT

NYKYAIKAINEN YHTEISÖ	HALUTTU KUMPPANI	TOIMIVA JÄRJESTELMÄ	AJANTASAISET RESURSSIT	UUDISTUVA JOHTAJUUS
----------------------	------------------	---------------------	------------------------	---------------------

ARVOT

ME ENNEN MINUA. KAIKKI PELISSÄ. KEHITÄMME UUTTA. PIDÄMME MITÄ LUPAAMME. JUHLIMME YHDESSÄ.

Yhtenäisyys ja yhteinen menestys on yksilöiden etuja tärkeämpää. Innostus, ammattitaito ja sitoutuminen kannustaa meitä ylittämään itsemme. Haastamalla nykytilaa luomme jatkuvasti uutta. Luottamus syntyy yhteisiä pelisääntöjä noudattamalla. Juhlimme yhdessä, kun joku meistä menestyy.

2. Kilpailumanipulaation määritelmä

Kilpailumanipulaatio on *vilpillistä vaikuttamista kilpailun kulkuun tai sen lopputulokseen*.

Urheilutoiminnan eettinen lähtökohta on, että kilpailijat, joukkueet ja seurat pyrkivät kilpailutilanteessa aina parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Urheilukilpailun kolme (3) manipulointityyppiä Macolin-sopimuksen mukaisesti ovat:

1. Suora puuttuminen urheilutapahtuman tai kilpailun luonnolliseen kulkuun, ts. tapahtumaan osallistuvien henkilöiden suorittama tahallinen manipulointi.
2. Urheilijan henkilöllisyyden tai henkilökohtaisten tietojen muuttaminen vaikuttaakseen urheilukilpailun luonnollisen kulkuun tai tulokseen.
3. Muutos, joka ei ole rikoslain tai kilpailusääntöjen mukainen:
 - a. Pelialusta
 - b. Urheiluvälineet
 - c. Urheilijan fysiologiset tiedot
 - d. Kilpailun suorituspaikat

Hiihtolajeissa kilpailumanipulaation esimerkkejä ovat:

- kilpailun lopputulokseen vaikuttaminen omaa tasoa heikommalla suorituksella
- sääntöjenvastaiset varusteet (sukset, sauvat, kilpailuasut)
- lajiin kuuluviin mittasääntöihin vaikuttaminen vilpillisin keinoin (mm. hyppypuvut, pituusmittaus)
- puolueellinen tuomarointi

3. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteet

Euroopan yleissopimuksen päätavoitteena on urheilukilpailujen manipuloinnin ehkäiseminen, tunnistaminen ja rankaiseminen. Urheilutoimijoiden välistä yhteistyötä pyritään kehittämään kansallisesti ja kansainvälisesti urheilukilpailujen manipuloinnin torjumiseksi. Tavoitteiden myötä urheiluyhteisö suojelee urheilun rehellisyyttä ja etiikkaa.

Suomen Hiihtoliiton (SHL) kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on vaikuttaa koulutuksen ja viestinnän avulla siihen, että niin urheilijat kuin muut urheilutoimijat ymmärtävät kilpailumanipulaatioksi luettavan rangaistuksen alaisen toiminnan ja asennoituvat kielteisesti kilpailumanipulaatioon sekä muuhun reilun pelin sääntöjä rikkovaan toimintaan. Koulutuksella ja viestinnällä ennaltaehkäistään kilpailumanipulaatioon tähtäävää toimintaa.

Koulutuksen tavoitteena on lisätä eri kohderyhmien tietoisuutta kilpailumanipulaatiosta sekä antaa valmiuksia ilmiön tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. Viestinnän tavoitteena on pitää asiaa esillä, jotta kilpailumanipulaatio tunnistetaan ja siihen suhtaudutaan kielteisesti.

Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma perustuu siihen, ettei SHL hyväksy manipulointia missään muodossa sen alaisissa urheilulajeissa. Hiihtoliitto edistää eettistä urheilua niin Suomessa kuin kansainvälisestikin yhteistyössä SUEK ry:n ja muiden urheilun toimijoiden kanssa. Hiihtoliitto pyrkii pysymään ajan tasalla ja puuttumaan manipulaatioepäilyihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

4. Kurinpito- ja kilpailusäännöt

Suomen Hiihtoliiton toimintasääntöjen mukaan liitto, sen seurat ja niiden jäsenet sekä liiton alaiseen kilpailutoimintaan osallistuvat, kuten urheilijat, urheilijan tukihenkilöt ja virkailijat, sitoutuvat vastustamaan kilpailumanipulaatiota.

Kotimaan kilpailutoiminnassa noudatetaan [maastohiihdon](#) sekä [mäkihypyn ja yhdistetyn](#) kilpailusääntöjä, joissa määritellään kilpailumanipulaatio tuomittavaksi ja rangaistavaksi. Kansainvälisessä kilpailutoiminnassa noudatetaan Kansainvälisen hiihtoliiton [maastohiihdon](#), [mäkihypyn](#) ja [yhdistetyn](#) sääntöjä.

Hiihtourheilun maailmanlaajuista kilpailutoimintaa johtaa ja koordinoi Kansainvälinen hiihtoliitto FIS. Hiihtoliitto on sitoutunut raportoimaan SUEKille ja FIS:lle tiedoista, jotka viittaavat kilpailumanipulaatioon tai liittyvät siihen. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK vastaa kansallisten kilpailujen kilpailumanipulaatioepäilyjen tutkinnasta, jos näin on sovittu liiton ja SUEKin kesken. Kansainvälisissä kilpailuissa kilpailumanipulaatioepäilyjen tutkinnasta vastaa Kansainvälinen hiihtoliitto FIS. Molemmille tahoille voi ilmoittaa kilpailumanipulaatioepäilystä sähköisellä lomakkeella nimettömästi.

Kilpailutapahtuman tai kilpailusuorituksen lopputulokseen vaikuttaminen on tuomittavaa ja siitä seuraa rangaistus. Hiihtoliiton [kurinpitosäännöt](#) sisältävät kilpailumanipulaatioon liittyvät kurinpitomenettelyt. Hiihtoliiton kurinpitolautakunta voi rangaista liikunnan eettisiä arvoja tai urheilun reilun pelin periaatteita rikkonutta seuraa tai sen jäsentä taikka Hiihtoliiton alaiseen toimintaan osallistunutta henkilöä, joka syyllistyy kilpailumanipulaatioon tai pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Rangaistavaksi katsotaan myös seuran tai joukkueen sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille. Tällaista tietoa on esimerkiksi julkistamattomat joukkueen kokoonpanotiedot, urheilijoiden terveydentilat ja kilpailutaktikat.

Kilpailumanipulaation torjuminen koskee myös valmentajia, seuroja, toimitsijoita sekä kaikkia liiton alaisia toimijoita. Suomen Hiihtoliiton sopimuksiin on tehty kirjaukset sitoutumisesta kilpailumanipulaation vastaiseen toimintaan. Toimijoiksi katsotaan huoltajat, seurajohtoon kuuluvat henkilöt, seuran lääkintähenkilöstö, muut joukkueen kanssa kiinteästi tekemisissä olevat henkilöt sekä tuomaristo. Mikäli urheilutoimija ei ilmoita tiedossaan olevasta manipuloinnista liitolle, seuralle tai SUEKille, siitä voidaan rangaista. Rangaistuksesta säädetään Suomen Hiihtoliiton [kilpailusäännöissä](#).

VEDONLYÖNTI

Urheilija tai urheilujoukkueeseen kuuluva henkilö ei saa itse eikä edustajansa välityksellä lyödä vetoa omasta kilpailutapahtumastaan tai siihen liittyvistä muista kilpailuista (esim. maastohiihdon Suomen Cup) eikä oman seuran tai yhteistyöseurojen kilpailuista. Kiellon rikkomisesta seuraa määräaikainen toimintakielto.

5. Koulutus

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla urheilutoimijoilla on tarvittava ja ajantasainen tieto kilpailumanipulaatiosta. Tavoitteena on, että ilmiö tunnistetaan, siihen osataan puuttua ja torjuntaan on keinoja. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma tulee osaksi valmentaja-, huolto-, kilpailunjärjestäjä-, tuomari- ja TD-koulutuksia. Koulutusten kautta eri toimijat koulutetaan tunnistamaan kilpailumanipulaatiota. Hiihtoliiton jäsenseurojen tulee sitoutua kilpailumanipulaation torjumiseen.

URHEILIJAT

Hiihtoliitto antaa kilpailumanipulaatiokoulutusta yhteistyössä SUEKin kanssa. Liiton valmennusryhmiin kuuluville urheilijoille ja valmentajille pidetään vuosittain leirikauden alussa kesäkuussa kilpailumanipulaatio-luento tai -keskustelutilaisuus SUEKin kouluttajan toimesta. Kaikille valmennusryhmiin kuuluville jaetaan tietoa SUEKin materiaalista ja sen hyödyntämisestä. Jokaisen valmennusryhmään kuuluvan urheilijan tulee suorittaa SUEKin kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva Reilusti paras - verkkokoulutus. Koulutusvelvoite kirjataan urheilijasopimukseen ja hyväksytty suoritus on voimassa kaksi vuotta.

Hiihtoliiton valmennusryhmiin kuuluvat urheilijat, kuten muutkin Hiihtoliiton kilpailulisenssin tai Skipassin lunastavat, sitoutuvat noudattamaan kilpailumanipulaation torjuntaohjelman sääntöjä.

Liitto toimittaa urheilijoille SUEKilta saamaansa ajankohtaista tietoa ja materiaalia kilpailumanipulaation tunnistamiseksi ja torjumiseksi.

SEURAT

Hiihtoliitto kouluttaa ja tiedottaa urheiluseuroja kilpailumanipulaation torjumisesta. Tähtiseuraksi-valmennusprosessissa tuodaan kilpailumanipulaation torjunta tutuksi prosessissa mukana oleville jäsenseuroille. Seurat voivat myös itse tilata kilpailumanipulaation torjuntakoulutuksia liitolta tai SUEKilta. SM-kilpailuja järjestäville seuroille sisällytetään vuosittain kilpailumanipulaation torjuntakoulutusta kilpailujärjestäjien koulutukseen. Koulutus on avoin myös muille kilpailujärjestäjille.

Kevään seuraneuvottelupäivillä tiedotetaan kilpailumanipulaation torjuntakoulutuksesta ja kerran kahdessa vuodessa järjestettävässä liittokokouksessa jäsenseuroja voidaan informoida kilpailumanipulaation ajankohtaisesta tilannekatsauksesta.

VALMENTAJAT JA OHJAAJAT

Hiihtoliiton valmentaja- ja ohjaajakoulutusjärjestelmän kaikkiin koulutuksiin sisältyy kilpailumanipulaation torjuntakoulutusta. Koulutuksen laajuus, sisältö ja jaettava materiaali sovelletaan koulutuksen tasoon sekä aihealueeseen sopivaksi. Valmentajakoulutuksissa on Vastuullisuus hiihtourheilussa -koulutusosio, johon kuuluu kilpailumanipulaation torjuntaohjelman läpikäynti. Valmentajakoulutuksiin osallistuneiden valmiuksia tunnistaa ja puuttua kilpailumanipulaatioon lisätään koulutuksen tason mukaan. Tasolla 1 tutustutaan Hiihtoliiton vastuullisuusohjelmaan, joka sisältää kilpailumanipulaation torjuntaohjelman. SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutus suoritetaan valmentajakoulutuksen tasolla 2. Tasolla 3 syvennetään tietämystä SUEKin kouluttajien toimesta.

Myös Hiihdon valmentajakerhon jäseniä tiedotetaan kilpailumanipulaation torjumisesta mm. somekanavien ja liiton nettisivujen kautta sekä vuotuisessa kevätseminaarissa.

MUUT KOHDERYHMÄT

Hiihtoliiton lajien teknisten asiantuntijoiden, mäkituomareiden ja varustemittaajien vuotuisissa koulutuksissa käsitellään kilpailumanipulaatiota ja sen torjumista. Kilpailunjärjestäjät ovat keskeisessä asemassa kilpailumanipulaation torjumisessa. Tekniset asiantuntijat auttavat, neuvovat ja ohjaavat kilpailunjärjestäjiä yhdessä kilpailun tuomarineuvoston kanssa. Koulutuksella pyritään vahvistamaan teknisten asiantuntijoiden osaamista, jotta kilpailumanipulaatiotapaukset tunnistetaan ja niihin osataan puuttua. Koulutuksen sisällöstä vastaa liiton koulutusasiantuntija. Mäkihypyn ja yhdistetyn kilpailuissa varustemittaajat ovat avainasemassa varusteisiin kohdistuvassa kilpailumanipulaatiossa. Kilpailun teknisiltä asiantuntijoilta, SM-kilpailujen kilpailunjohtajilta ja mäkituomareilta vaaditaan SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutuksen suorittamista osana koulutusta.

Hiihtoliiton henkilökunta ja luottamushenkilöt suorittavat SUEKin verkkokoulutuksen. Keskeisille luottamushenkilöille suositellaan myös osallistumista SUEKin luottamushenkilöille järjestämiin webinaareihin. Edellä mainitut kohderyhmät ovat mukana seurakirjeiden postituslistalla.

Hiihtoliiton johtokunta on hyväksynyt kilpailumanipulaation torjuntaohjelman, joka on esitelty myös liittovaltuustolle.

Hiihtoliiton koulutusasiantuntija hankkii liittokouluttajan pätevyyden osallistumalla säännöllisesti SUEKin järjestämiin kouluttajakoulutuksiin ja koordinoi liiton kilpailumanipulaation torjuntakoulutusta sekä koulutusvelvoitteiden toteutumista. Myös muut Hiihtoliiton toimihenkilöt osallistuvat tarpeen mukaan SUEKin järjestämiin koulutus- ja tiedotustilaisuuksiin ajantasaisen tiedon saamiseksi ja välittämiseksi edelleen muille toimijoille. Useampi Hiihtoliiton toimihenkilö ja toimija on SUEKin liittotiedotteiden postituslistalla.

Hiihtoliiton koulutusasiantuntija raportoi vuosittain SUEKille liiton pitämistä kilpailumanipulaation torjuntakoulutuksista. Koulutussuunnitelman toteutusta seurataan ja arvioidaan aktiivisesti yhteistyössä SUEKin kanssa.

6. Viestintä

Suomen Hiihtoliitto toteuttaa vastuullista, avointa ja aktiivista kilpailumanipulaation torjuntaa. Urheilu tarjoaa hyviä roolimalleja nuorille. Hiihtoliitto vie eteenpäin puhtaan urheilun ja reilun pelin viestiä sekä vaikuttaa harrastajakuntansa asenteisiin vastuullisesta toiminnasta. Hiihtoliiton viestintäpäällikkö koordinoi liiton viestintää kilpailumanipulaation torjunnan osalta.

Hiihtoliitto viestii kilpailumanipulaation torjumisesta yhdenmukaisesti ja linjakkaasti monissa eri kanavissaan kohderyhmänsä huomioiden. Liiton internetsivujen vastuullisuus-kokonaisuudessa kerrotaan kilpailumanipulaatiosta ja Hiihtoliiton toimenpiteistä ilmiön torjumiseksi. Sivulla julkaistaan linkit kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaan, SUEKin aineistoon, ILMO-raportointijärjestelmään ja Reilusti paras - verkkokoulutukseen. Seurakirjeissä nostetaan kilpailumanipulaatioasioita esiin säännöllisesti ja tarpeen mukaan. Kotisivujen kilpailumanipulaation torjunta -materiaalista ja seurakirjeiden sisällöstä vastaavat liiton viestintä- ja järjestöpäälliköt. Kilpailumanipulaatioasioista viestitään myös liiton sosiaalisen median kanavissa viestintätiimin toimesta.

Liitto tekee yhteistyötä SUEKin kanssa myös mm. kampanjoinnissa ja tilaisuuksien järjestämisessä. SUEKin maksuton esittelypiste pyydetään harkinnan mukaan erilaisiin tapahtumiin. Liitto tiedottaa seurakäynneillä uusimmista julkaisuista sekä tarvittaessa myös jakaa materiaalia. Materiaalia jaetaan myös seuratapaamisissa sekä liitto- ja liittovaltuuston kokouksessa. Kilpailumanipulaation torjumisesta tiedotetaan niin ikään liittojohtoisissa koulutuksissa (valmentajakoulutukset, SM-kisajärjestäjien ja TD-koulutus) sekä valmennusleireillä. Toiminnasta vastaavat viestintäpäällikkö, koulutusasiantuntija, järjestöpäällikkö, valmentajat ja kouluttajat.

Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman vuotuiset toimenpiteet nostetaan toimintasuunnitelmaan ja niiden toteutumista seurataan liiton vuosikertomuksessa sekä johtokunnan toimesta.

VALMIUSVIESTINTÄ

Hiihtoliitto varautuu kriiseihin ja niistä tiedottamiseen. Hiihtoliitolla on oma valmiusviestintäsuunnitelmansa. Mahdollisen kilpailumanipulaatio-tapauksen tiedotus- ja koordinoituvastuu on Hiihtoliiton puheenjohtajalla, toiminnanjohtajalla ja viestintäpäälliköllä.

Tiedotus hoidetaan nopeasti, avoimesti ja rehellisesti siten, ettei viestiin jää tulkinnanvaraa (mitä, missä, milloin, miten, seuraukset, toiminta tästä eteenpäin ja miten asiaa selvitetään). Viestinnässä tehdään yhteistyötä SUEKin kanssa ja otetaan huomioon yksityisyyden suojan alaiset asiat, jotka vaativat salassapitoa, sekä muut urheilijan oikeudet. Kaikkien asiasta tietävien tulee säilyttää ehdoton luottamus siihen saakka, kunnes asiasta tiedotetaan ulkoisesti. Tiedotusvastuu on aina tapauksen tutkintaa johtaneella taholla. Tiedottamisessa edistetään toimintatapaa, jossa viestintä tapahtuu yhteistyössä Hiihtoliiton ja SUEKin kanssa. Kansainvälisiin kilpailuihin liittyvissä manipulaatioepäilyissä tiedottamisesta sovitaan yhteistyössä FIS:n kanssa.

7. Toimenpiteet

Kansainvälistä yhteistyötä kilpailumanipulaation torjumiseksi pyritään edistämään Macolin-sopimuksella, jonka on allekirjoittanut 31 valtiota, Suomi mukaan lukien. Sopimus astui voimaan vuonna 2019.

Yleissopimuksen tavoite on urheilun rehellisyyden ja etiikan suojeleminen. Macolin-yleissopimus edellyttää viranomaisia toimimaan yhteistyössä urheilujärjestöjen, vedonlyöntioperaattoreiden ja kilpailujen järjestäjien kanssa urheilukilpailujen manipuloinnin estämiseksi, havaitsemiseksi ja rankaisemiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti vuonna 2020 urheilun eettisten asioiden neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on toimia urheilun toimijoiden ja eri hallinnonhaarojen välisenä koordinaatio- ja yhteistyöelimenä. Neuvottelukunnan tavoitteena on edistää urheilun eettisyyttä ja sitä koskettavien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Neuvottelukunta on nimennyt kansallisen yhteistoimintaryhmän, joka toimii urheilukilpailujen manipuloinnista tehdyn yleissopimuksen mukaisena kansallisena yhteyspisteenä, ja jonka tehtävänä on jakaa tietoutta kilpailumanipulaatiosta, koordinoida toimintaa, analysoida tapauksia ja tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Yhteistoimintaryhmän puheenjohtajana ja sihteeristönä toimii SUEK ry ja jäseninä ovat mm. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisi, Syyttäjälaitos, Suomen Olympiakomitea sekä rahapeliyhtiö Veikkaus. Kilpailumanipulaation kansainvälinen luonne edellyttää niin kansallista kuin valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä sen torjumisessa.

UHKA-ARVIO

Kilpailumanipulaation kansallinen uhka-arvio tehdään SUEKin johdolla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Hiihtoliitto varautuu ja tekee tarvittavia toimenpiteitä uhkien minimoimiseksi. Liitto on varautunut mahdollisiin manipulaatiotapauksiin ja niiden käsittelyyn. SUEKin vuonna 2021 julkaiseman tilannekuvan mukaan kilpailumanipulaation riski hiihtolajeissa on matala. Lajeissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatio-tapauksia ja vedonlyönnin määrä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti on vähäistä. Suomalaisiin urheiluseuroihin ei liity myöskään merkittäviä yksityisiä tai kansainvälisiä omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja. Tietoon ei ole tullut epäilyksiä siitä, että hiihtolajeja käytettäisiin hyväksi rikollisessa toiminnassa. Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on, että suunnitelmallisilla ja tehokkailla toimenpiteillä pystytään säilyttämään riski mahdollisimman pienenä.

TOIMINTAOHJEET

Hiihtoliitto laatii omat toimintaohjeet kilpailumanipulaatiotapauksia varten.

1. Liiton internetsivuilla on ohjeet mahdollisten kilpailumanipulaatioepäilyjen raportoimiseksi. SUEKin ILMO-palveluun voi tehdä ilmoituksen urheilijan tai muun toimijan epäilyttävästä toiminnasta nimettömästi tai nimellisenä. Yhteydenotot suunnataan SUEKille tai liiton kilpailumanipulaation yhteyshenkilölle, jonka yhteystiedot löytyvät internetsivuilta.
2. Tapauksen alustava käsittely toteutetaan liiton sisällä kilpailumanipulaation yhteyshenkilön toimesta. Käytännössä tämä tarkoittaa saatavilla olevien tapahtumatietojen keräämistä, joiden perusteella päätetään jatkotoimista.
3. Kaikista tapauksista ilmoitetaan SUEKin tutkintapäällikölle. Tapauksista ja yhteistyöstä käydään keskustelu tapauskohtaisesti, ja sovitaan asiasta tiedottamisesta, rooleista ja vastuista yhdessä SUEKin kanssa (ks. valmiusviestintä).
4. Tarvittaessa SUEK vie asian kansallisen yhteistoimintaryhmän (National Platform) käsiteltäväksi. Yhteistoimintaryhmässä on mukana muun muassa Poliisi, joka päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä, ja lajin kurinpito kilpailullisista seuraamuksista.
5. Mikäli tapaus ei johda rikostutkinnallisiin toimenpiteisiin, lajiliitto voi pyytää SUEKin apua niiden asioiden selvittämisessä, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä. Selvitys tehdään yhteistyössä liiton kanssa.
6. Selvityksen päätyttyä liitto harkitsee asian viemistä lajiliiton kurinpitokäsittelyyn tai päättää asian käsittelyn.
7. Tarvittaessa asianosaisia tiedotetaan asian käsittelyn päättämisestä tai sen lopputuloksesta. Tiedotusvastuu on tutkintaa johtaneella taholla.

TOIMINTAOHJEET KILPAILUMANIPULAATIOEPÄILYSSÄ

ILMOITUS	ALUSTAVA SELVITYS	ROOLITUS	TUTKINTA	EI RIKOSTA	KURINPITO	TIEDOTUS
- Ilmoitus epäilystä SUEKin ILMO-palveluun - Tieto vireilletulosta siirtyy SHL:n yhdyshenkilölle	- Yhdyshenkilön taustoittava selvitys-/tutkimustyö - Päätös jatkotoimenpiteistä	- Tapaus siirtyy SUEKin tutkintapäällikölle - Yhteistyö SHL:n ja SUEKin kanssa - Tiedottamisen, valmiusviestinnän ja tutkinnan roolitus	- Tapaus viedään tarvittaessa kansalliseen yhteistoimintaryhmään, jossa mukana mm. poliisi a) Poliisi: rikostutkinta b) SHL kurinpito: kilpailulliset seuraamukset	- Tapaus palautuu SHL:oon - Mahdollinen lisäselvitys SUEKin avustuksella - Laaja tai vaikea rikkomusepäily siirretään SUEKin tutkittavaksi	SHL:n kurinpitokäsittely tai asian käsittelyn päättäminen	- Asian käsittelyn päättäminen ja tiedotus lopputuloksesta - Tiedotusvastuu tutkintaa johtaneella taholla

RAPORTOINTI

Urheilutoimijat ovat vastuullisia ilmoittamaan tiedossaan olevasta manipuloinnista lajiliitolle. Monikanavaiset ja turvatut ilmoituskanavat mahdollistavat tiedonantojen ja vihjeiden antamisen ja vastaanottamisen. Ilmoituskanavat, toimintaohjeet ja kilpailumanipulaation yhteyshenkilön yhteystiedot löytyvät [Hiihtoliiton internetsivuilta](#). Sivustolla on myös linkki SUEKin [ILMO-raportointipalveluun](#), jonne voi tehdä ilmoituksen kilpailumanipulaatioepäilystä nimellisenä tai nimettömästi. Kilpailumanipulaatioepäilystä kansainvälisessä kilpailussa voi tehdä ilmoituksen FIS:lle tai Kansainväliselle Olympiakomitealle [sähköisellä lomakkeella](#) nimettömästi. Ilmoittamatta jättämisestä voidaan rangaista.

YHTEYSHENKILÖ

Hiihtoliitto nimeää kilpailumanipulaatioasioihin yhteyshenkilön. Kilpailumanipulaation yhteistyöverkostosta vastaa SUEK, joka tiedottaa ajankohtaisista kilpailumanipulaatiota koskevista asioista ja ilmiöistä. Kilpailumanipulaation yhteyshenkilö vastaa liiton toimintaohjeista, seuraa niiden noudattamista ja osallistuu SUEKin tilaisuuksiin. Yhteyshenkilöön otetaan yhtyettä kriisitilanteessa tai sen uhatessa. Kriisitilanteet selvitetään yhdessä liiton johdon ja muiden asianosaisten kanssa.

KURINPITOMENETTELY

Kilpailun lopputulosta ja kilpailutapahtumaa koskevat manipulaatiot ja niiden yritykset ovat rangaistavia tekoja. Hiihtoliitto tekee yhteistyötä SUEKin kanssa kilpailumanipulaatiotapauksissa. Liitto valvoo ja raportoi SUEKille tiedoista, jotka viittaavat kilpailumanipulaatioon. Kansainvälisesti Suomen Hiihtoliitto tekee yhteistyötä Kansainvälisen hiihtoliiton FIS:n kanssa.

FIS vastaa kansainvälisten kilpailujen manipulaatioepäilysten tutkimisesta. FIS:n oma kuulemispaneeli (Hearing Panel) käsittelee kansainvälisiin kilpailuihin liittyvät manipulaatioepäilyt ja päättää sanktioista. FIS tekee yhteistyötä kansallisen lajiliiton ja viranomaisten kanssa. Kilpailumanipulaatiosta voidaan rangaista toimintakiellolla tai sakkorangaistuksella.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman mukaisiin päätöksiin voi hakea muutosta Urheilun oikeusturvalautakunnalta. Jos kyseessä on kansainvälisen tason urheilija tai kansainvälinen urheilutapahtuma, muutosta voi hakea ainoastaan Urheilun kansainväliseltä välimiesoikeudelta (CAS).

8. Sopimukset ja yhteistyö

Hiihtoliitolla on sopimuskäytäntö liittyen kilpailumanipulaation torjuntaan. Liitto sisällyttää kaikkiin sopimuksiinsa pykälän, jossa urheilija, valmentaja tai liiton työntekijä/toimihenkilö sitoutuu noudattamaan Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaa.

URHEILIJASOPIMUKSET

Valmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden sopimukseen kirjataan velvoite kilpailumanipulaation torjumisesta. Urheilija sitoutuu torjumaan kilpailumanipulaatiota ja ilmoittamaan, mikäli havaitsee sellaista. Urheilija sitoutuu olemaan lyömättä vetoa omasta kilpailutapahtumasta sekä oman tai yhteistyöseurojen kilpailuista. Myös sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille on rangaistavaa, mikä kirjataan urheilijasopimukseen. Urheilijoiden sopimuksista vastaa toiminnanjohtaja.

Lisäksi kaikki Suomisport-palvelun kautta Hiihtoliiton lisenssituotteen lunastavat sitoutuvat noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaa.

VALMENTAJIEN JA MUIDEN TOIMIHENKILÖIDEN TYÖSOPIMUKSET

Liiton vakituisen henkilöstön, valmentajien ja muiden toimihenkilöiden, kuten suksihuoltajien ja fysioterapeuttien, työsopimukseen kirjataan pykälä, jonka mukaan kilpailumanipulaatioon syylistynyt työntekijä voidaan irtisanoa työsuhteestaan. Työsopimuksen mukaan valmentajat ja muut toimihenkilöt sitoutuvat torjumaan kilpailumanipulaatiota sekä ilmoittamaan, mikäli havaitsee sellaista. Ilmoittamatta jättämisestä voidaan rangaista. Myös vedonlyönti omasta kilpailutapahtumasta sekä sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille on rangaistavaa, mikä kirjataan työsopimukseen. Työsopimuksista vastaa toiminnanjohtaja.

KUMPPANUUSSOPIMUKSET

Liitto sisällyttää yritys- ja yhteisöyhteistyösopimuksiinsa kilpailumanipulaation torjuntaohjelman yhteistyökumppanin kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Mahdollisen manipulaation tapahtuessa SHL voi pyytää SUEKilta kilpailumanipulaation torjuntaohjelmansa puolueetonta arviointia. Näin liitto pystyy osoittamaan vastuullisen toimintansa kilpailumanipulaation torjumiseksi niin julkisille rahoittajille ja sponsoreille kuin medialle. Yritysyhteistyösopimuksista vastaavat toiminnanjohtaja ja kaupallinen johtaja.

9. Seuranta ja kehitystyö

Reiluun peliin ja puhtaaseen urheiluun sitoutuminen näkyy Hiihtoliiton kaikessa toiminnassa ja kaikki toimijat halutaan sitouttaa edellä mainittuihin arvoihin tämän ohjelman kautta. Ohjelman sisältö käydään liiton sisällä läpi, kuten myös eri henkilöiden vastuut ohjelman toteuttamisessa.

Hiihtoliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma julkaistaan SHL:n internetsivuilla ja päivitetään tarvittaessa. Ohjelman toteutumisesta, seurannasta ja päivityksestä vastaa nimetty yhteyshenkilö yhdessä muiden toimihenkilöiden ja johtokunnan kanssa.

Liiton johtokunta käsittelee ja hyväksyy kilpailumanipulaation torjuntaohjelman, ja ohjelmassa nimetyt vastuuhenkilöt raportoivat vuosittain ohjelman toteutumisesta johtokunnalle. Johtokunta arvioi ohjelman toteutumista ja siitä raportoidaan myös liiton vuosikertomuksessa. Johtokunnan tehtävänä on varmistaa, että liitolla on käytössään riittävät henkilö- ja/tai muut resurssit ohjelman ja sen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Periaatteessa kaikki, jotka osallistuvat järjestäytyneeseen urheilu- ja kilpailutoimintaan, ovat kilpailumanipulaatiovalvonnan piirissä. SUEK koordinoi kilpailumanipulaatiovalvontaa Suomessa yhdessä lajiliittojen kanssa. Kansainvälinen hiihtoliitto FIS valvoo kilpailumanipulaatiota kansainvälisissä kilpailutapahtumissa.

Liitto tiedottaa kilpailunjärjestäjiä kilpailumanipulaation valvonnasta ja niihin liittyvistä velvoitteista. Kilpailunjärjestäjä on velvollinen ehkäisemään kilpailumanipulaatiota kaikessa toiminnassaan. Kansainvälisessä päätöksenteossa Suomi pyrkii vaikuttamaan kansainvälisen kilpailumanipulaation torjuntaan ja toimimaan esimerkillään edelläkävijänä.

Liitto sisällyttää kilpailumanipulaation torjuntaohjelman suunnitelmat vuosittaiseen toimintasuunnitelmaansa. Toimintasuunnitelman valmistelevat toimihenkilöt ja sen hyväksyy johtokunta.

Liitto sisällyttää kilpailumanipulaation torjumisen niin ikään valmennuksen vuosisuunnitelmaan. Valmennuksen vuosisuunnittelusta vastaavat lajien päävalmentajat.

Ohjelmasta ja kilpailumanipulaatiosta viestitään säännöllisesti.

10. Vuosikello

KILPAILUMANIPULAATION TORJUNTAOHJELMAN VUOSIKELLO

Kuukausi	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
11.4.	Kansainvälinen "Play True Day" (viestintätoimenpiteet)	Viestintäpäällikkö
Huhti-toukokuu	Urheilijoiden, valmentajien, suksihuoltajien ja muiden toimihenkilöiden sopimukset sekä sponsorisopimukset	Toiminnanjohtaja Kaupallinen johtaja
Touko-kesäkuu	Johtokunta päättää ohjelman mahdollisista päivitystarpeista	Johtokunnan puheenjohtaja
	Seuraneuvottelupäivillä tiedotetaan kilpailumanipulaation torjuntaohjelmasta ja koulutuksesta	Järjestöpäällikkö Koulutusasiantuntija
Kesä-heinäkuu	Valmennusryhmien ja valmentajien valistus koskien kilpailumanipulaation torjuntaa	SUEK
	Urheilijoiden verkkokoulutus	Ryhmävalmentajat
Elo-lokakuu	Toimintasuunnitelma, vuosikertomus ja raportointi	Toimihenkilöt
Syyskuu	Johtokunta käsittelee kilpailumanipulaation torjuntaohjelman seurantatiedot osana vuosikertomuksen vahvistamista ja päivittää uuden toimintavuoden suunnitelman	Johtokunnan puheenjohtaja
Syys-marraskuu	Koulutusta seuroille, kisajärjestäjille, mäkituomareille, varustemittaajille, teknisille asiantuntijoille, suksihuoltajille	Koulutusasiantuntija
Marraskuu	Liittovaltuustoa tiedotetaan kilpailumanipulaation torjuntaohjelmasta	Toiminnanjohtaja Puheenjohtaja
9.12.	Korruption vastainen päivä (viestintätoimenpiteet)	Viestintäpäällikkö
Marras-maaliskuu	Kilpailukausi, yhteydenpito ja yhteistyö SUEKin kanssa tarpeen mukaan	Asianomaiset toimijat
Koko vuosi	Liiton pitämien kilpailumanipulaation torjuntakoulutusten raportointi SUEKille	Koulutusasiantuntija
	Viestiminen kilpailumanipulaatiosta ja sen torjumisesta nettisivuilla, seurakirjeissä ja somessa	Viestintäpäällikkö Järjestöpäällikkö
	Kurinpito- ja kilpailusääntöjen päivitys tarvittaessa	Järjestöpäällikkö
	Valmentajien tasokoulutukset	Koulutusasiantuntija
	SUEKin koulutuksiin osallistuminen	Koulutusasiantuntija ja muut toimihenkilöt (ja luottamushenkilöt)

